

Klokker permen

Børsa menighet

INNHold

GUDSTJENESTEN Sjekkliste	3
GUDSTJENESTEN På forhånd	4
GUDSTJENESTEN Underveis	7
GUDSTJENESTEN Dåp	9
GUDSTJENESTEN Tekstlesningen.....	10
GUDSTJENESTEN Kunngjøringene	11
GUDSTJENESTEN Nattverd	12
GUDSTJENESTEN Etterarbeid.....	13
VIGSEL	14
TEKNISK Vakt og brann.....	16
TEKNISK Takkofferet	17
TEKNISK Dagsregisteret.....	18
TEKNISK Klokkene	19
TEKNISK Høytaleranlegget	20
TEKNISK Varme	21
TEKNISK Rengjøring.....	22
VEDLEGG: Ordning for minning	23
VEDLEGG: Gode råd for tekstlesere.....	24

GUDSTJENESTEN

Sjekkliste

SJEKKLISTE

Denne lista kan brukes som en siste sjekk om alt er klart.

Praktisk

- Alle dører er låst opp (hoveddøra og sidedørene i vest/øst)
- Høytaleranlegget er slått på/mikrofoner testet
- Rett farge på klede foran prekestol og lesepult
- Alterlysene er tent
- Offerskåla eller offerposer til innsamling i benkene er gjort klar

Gudstjenestemedvirkning

- Samlingsbønn er valgt og lagt frem
- Kunngjøringene er forberedt
- Sjekket minneprotokollen om minning
Lagt frem på lesepult ved minning

Dåpsforberedelse

- Salmebok/gudstjenesteark lagt på stolene
til de som bærer dåpsbarnet inn
- Dåpskluter/dåpslys
- Vann i dåpskannen
- Lesetekster ligger på lesepult
Avtalt hvem som leser

Nattverdforberedelse

- Brett med kalker satt frem
- Kalken satt på alteret med vin
- Disken satt på alteret med oblater

GUDSTJENESTEN

På forhånd

PÅ FORHÅND

Presten sender noen dager på forhånd ut info om gudstjenesten.
Tekster gjennomleses og kunngjøringene forberedes.

OPPMØTE FOR KLOKKEREN

Møt opp i god tid, senest en time før gudstjenesten.

LÅS OPP/SETT PÅ LYS

Nøkkelen går til døren på nordsiden av kirka som fører inn til dåpssakristiet.

Alle dørene må låses opp på grunn av rømningsikkerheten.
Nøkkelen til hoveddøra henger på en krok i våpenhuset og låses opp innenfra.

Det må kontrolleres at ingenting står foran dørene og sperrer passasjene.
Det samme gjelder trappene til galleriet.

Toalettet i bårehuset. Disse skal være åpnet av kirketjeneren.

SETT PÅ LYS

Lysbryteren i gangen inn til dåpssakristiet slår på noen få vegglampetter inn i kirka.

Hovedlysbyrterne er i våpenhuset. En av bryterne slår på strømmen til forsterkeren til høytaleranlegget i kirka.

Fremme i kortet finnes det ytterligere to brytere som slår på spotlight til kor og alter.

KLOKKERINGING

Klokkeren sørger for klokkeringingen før gudstjenesten. Se TEKNISK.

HØYTTALERANLEGGET

Klokkeren slår dette på. Se TEKNISK.

SALMEBOK OG LITURGIARK

Salmebøker og gudstjenesteark gjøres klart av kirkevertene.

Kirkevertene møter senest en halv time før gudstjenesten.
I sakristiet er det slått opp ei oppgaveliste for kirkevertene.
Se også vedlegg i denne permen.

KIRKETEKSTILER

De liturgiske fargene er rød, grønn, hvit og lilla.

Kirka har klede foran prekestol og lesepult som skal skiftes etter kirkeåret.
Kledene ligger i skapet ute i prestesakristiet.

OFRING

Offerskål settes frem hvis det skal være gang rundt alteret.

Av og til tas offeret opp i benkene. Da må klokkeren av og til hjelpe til med det. Begynn alltid forfra, da skjønner folk at det er ofring. Etter at kurvene/posene er sendt rundt til alle, går offerverten fram til presten og gir ham posene.

MÅKE SNØ VINTERSTID

Kirketjeneren/kommunenes vaktmester har ansvaret for snømåking og strøing. Hvis dette er avglemt, og det er nødvendig, ring kommunens vakt på tlf 99 24 74 47.

Å koste trappen må klokkeren eller kirkeverten uansett regne med å gjøre.
Hvis trappen er glatt om vinteren, har klokkeren ansvaret for å strø.

RYDDIG KIRKE OG GOD VELKOMST

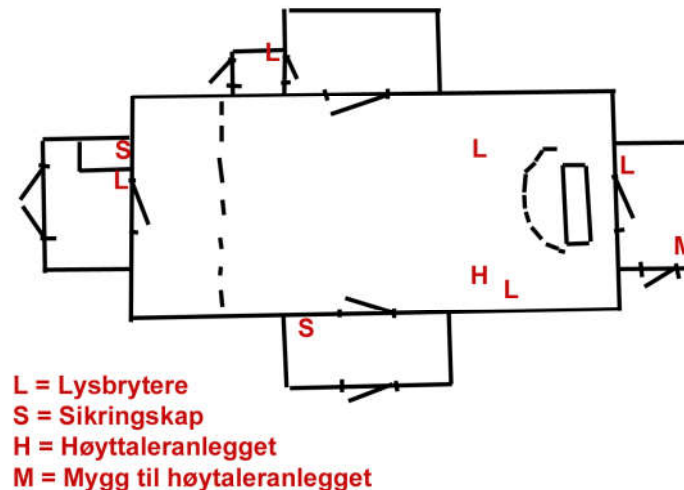
Klokkeren ser til at det er pent og ryddig i kirken.
Særlig dåpssakristiet må være pent hvis det er dåp.

Det er en egen tjenestegruppe som har ansvar for blomster på alteret.

Alle som medvirker eller hjelper til ved gudstjeneste,
har ansvaret for at folk blir ønsket velkommen og sett på en god og høflig måte.

ALTERLYS

Alterlysene tennes ca. kl. 10.45.

GUDSTJENESTEN

Underveis

LEDE DÅPSFØLGET

Under preludiet leder klokkeren dåpsprosjesjonen inn i kirken fra våpenhuset. Klokkeren bærer dåpskanna/prosesjonskorset. Etter klokkeren følger evt. en representant (et barn) fra en av dåpsfamiliene som bærer dåpskannen.

Deretter følger dåpsbarna. Det eldste dåpsbarnet bæres først inn, deretter etter alder. Barnet skal bæres på venstre arm.

Geleide dåpsfølget til første benk og sett prosesjonskorset på plass.

SAMLINGSBØNN

Klokkeren ber samlingsbønnen. Det avtales med prest hvilken bønn som skal brukes. Se vedlegg.

DÅPSHANDLINGEN

Klokker leser tekstene etter mottagelsen og dåpssalmen. Av og til blir familien utfordret til å lese dette. Teksten står under TILLEGG.

Etter forsakelsen og troen heller klokkeren vannet i døpefonten.

Når barnet er døpt må klokkeren sørge for å gi presten en klut til å tørke barnets hode.

Etter at barnet er døpt, tenes dåpslyset. Lyset tenes i lysgloben. Lysene settes tilbake på bordet og leveres til dåpsfølget etter gudstjenesten er over.

KUNNGJØRINGENE

Lese kunngjøringene. Se KUNNGJØRINGER

MINNING

Lede minningen. Den avslutter forbønna. Opplegg for minning og hvem som skal minnes står i minneprotokollen.

NATTVERD

Hjelpe presten på med messehaket under salmen før nattverd.

Under nattverden går klokkeren med kalken og deler ut vin.

MEDVIRKNING

Medvirke i liturgi og salmesang – også som en rettleiding for menigheten, som kan være usikre på gangen i gudstjenesten.

GUDSTJENESTEN

Dåp

FORBEREDELSE FØR GUDSTJENESTEN

Reservere benker

Ved flere dåp vil det være behov for å reservere benker til dåpsfølgene.

Merkelapper finnes i skapet i prestesakristiet.

Dåpskluter

Klokkeren finner fram kluter til å tørke barnet.

Klutene ligger i prestesakristiet.

Legg dem på bordet ved døpefonten.

Dåpslys

Dåpslys til dåpsbarna. Lysene, stakene og etikettene ligger i prestesakristiet. Det skrives vanligvis fornavn, dato og kirke på lysestaken til dåpslyset med sprittusj. Lysene settes fram på det samme bordet som dåpsklutene. Det er en fordel å tenne på veken litt på forhånd slik at det er lett å tenne veken under selve dåpshandlingen.

Salmebok

Finn frem og ha klar salmebok og gudstjenesteark til de to som bærer dåpsbarna inn i dåpsprosjonen. Legges på første benk eller overrekkes etter at de har satt seg.

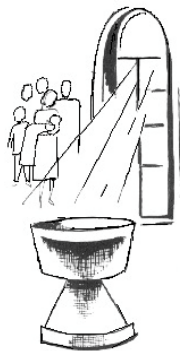
Dåpskannen

Klokkeren sørger for å fylle på vann i dåpskanna.

Det må være såpass varmt at det blir lunkent til dåpen.

DÅPSVANNET

Etter gudstjenesten helles dåpsvannet ut ved kirkemuren.

GUDSTJENESTEN

Tekstlesningen

FORBEREDELSE FØR GUDSTJENESTEN

Tekstlesningen er en viktig del av gudstjenesten.

Det er derfor VIKTIG at den som skal lese tekstene har forberedt dette på forhånd.

Det er en EGNE TEKSTLESERE som tar ansvar for dette.

Av og til kan klokkeren bli spurt om dette også.

TEKSTBOK

På lesepulten (rød bok) ligger tekstboken med alle tekstene i kirkeåret.

GODE RÅD FOR TEKSTLESERE

Se vedlegg lenger bak i permene

GUDSTJENESTEN

Kunngjøringene

INNHold

Klokkeren har ansvaret for kunngjøringene. Kunngjør følgende:

Neste gudstjeneste og andre arrangement

Sjekk menighetsbladet, nettsidene eller oversikten som henger i skapet i prestesakristiet.

Dåpsbarna

Navnene står på salmeseddelen. Hvis ikke har presten med dåpsattesten når han kommer til kirken.

Etter at navnene er nevnt kan klokkeren gratulere med dagen. Deretter kan det sies at dåpen gir oss et hjem i kirka. Når dåpsbarna kommer tilbake til kirken så kommer de tilbake til sitt andre hjem.

Offer

Takkofferet i dag gis til....

Formålet står på oversikten som henger i skapet i prestesakristiet.

Takking

Klokkeren takker på vegne av menighetene alle solister, kor evt. andre som har medvirket.

MINNING

Forbønna avsluttes med minning. Oversikt over hvem som skal minnes står i minneprotokollen. Opplegg for minning står fremst i protokollen.

Opplegg for minning: Se også TILLEGG.

GUDSTJENESTEN

Nattverd

FORBEREDELSE FØR GUDSTJENESTEN

Bord

Bord til særkalkene settes frem på hver side i koret. På bordet til høyre skal det være ett eller to brett med rene kalker. Særkalkene står i skapet under alteret. På bordet til venstre settes det frem et brett til brukte kalker.

Sett frem brød og vin

Vin helles i den store kalken før gudstjenesten. Det bør være omtrent den mengde vin i kalken som brukes opp denne dagen. Vinen står i kjøleskapet. Pass på at vin og brød smaker normalt.

Brød tas opp fra skrinet og legges på disken. Sett disken oppå kalken og legg deretter en pen serviett/duk over.

NATTVERDSHANDLINGEN

Messehagelen

Under salmen før nattverden hjelper klokkeren presten med messehagelen.

Etterfylling av kalker

Ved stor altergang vil et være behov for å fylle på med flere særkalker. Kirkevertene er behjelpelig med dette.

RENGJØRING ETTER GUDSTJENESTEN

Nattverdutstyret skal rengjøres etter gudstjenesten.

1. Kalkene vaskes med børste i varmt vann tilsatt såpe.
2. Kalkene steriliseres deretter ved å dyppes i kokende vann. Den store kjelen på platen brukes til dette.
3. Kalken bør helst lufttørkes. Ellers kan en helt ren kophåndduk nyttes.

GUDSTJENESTEN

Etterarbeid

SLUKK ALTERLYSENE

Slukk alterlysene!!!!!!!!!!

DÅPSVANNET

Dåpsvannet helles ut ved kirkemuren. Tørk av dåpsfatet, for å unngå flekker.

TAKKOFFERET

Kirkevertene teller opp takkofferet. Det skal ALLTID VÆRE 2 til å telle opp!

DAGSREGISTERET

Før inn i dagsregisteret de nødvendige tall og opplysninger. Send SMS til kirkekontoret med tallene. Se Dagsregisteret i permen.

RENGJØRING AV NATTVERDUTSTYRET

Nattverdutstyret skal rengjøres etter gudstjenesten. Kalkene vaskes med børste i varmt vann tilsatt såpe/ særkalkene stimes eller maskinvaskes.

RYDD

Det ryddes og stelles i kirken, særlig hvis det skal foregå noe annet ganske snart i kirken. Vasking og støvsuging tar vaktmestrene/kirketjenerne seg av.

TILBAKEMELDING

Meld fra kirkevergen hvis noe mangler, slik som: dåpslys, staker til disse, annen type lys, fyrstikker, nattverdvin og brød, batterier, servietter eller andre kluter til bruk ved dåp/nattverd.

TIL SLUTT

Lysene slukkes! Alle dører låses!!!

VIGSEL

FØR VIELSEN

Oppmøte for klokkeren

Møt opp i god tid, senest 50 minutter før seremonien.

Lås opp

Nøkkelen går til døren på nordsiden av kirka som fører inn til dåpsakristiet.

Alle dørene må låses opp på grunn av rømningssikkerheten.

Nøkkelen til hoveddøra henger på en krok i våpenhuset og låses opp innenfra.

Slå på lysene

Lysbryteren i gangen inn til dåpsakristiet slår på noen få vegglampetter inn i kirka.

Hovedlysbyterne er i våpenhuset. En av bryterne slår på strømmen til forsterkeren til høyttaleranlegget i kirka.

Fremme i kortet finnes det ytterligere to brytere som slår på spotlight til kor og alter.

Høyttaleranlegget

Miksepulten slås på fremme til høyre i koret.

Kontroller deretter mikrofon på lesepult og mygg.

Mygg ligger i en egen plastkasse i skapet i prestesakristiet.

Hvis de ikke virker, er det som regel batteriet som er flatt.

Alterlys

Alterlysene tennes ca. 20. min før seremonien.

Klokkeringing

Det skal ringes 3 min før seremonien starter. Det skjer etter at forloverne og brudgommen har funnet sine plasser i kirken. Se under Teknisk og klokkene

INNGANGSPROSESJONEN

Klokkeren sørger for å åpne dørene og sende inn prosesjonene.

Det kan variere litt fra gang til gang hvordan dette blir gjort. Vanligvis går forloveren inn ca. 5 min. før seremonien starter.

Brudgommen følger oftest forloverne inn, men kan også gå inn sammen med sin mor. Da skjer dette etter at forloveren er kommet på plass.

Etter klokkeringingen føres bruden inn av en representant fra familien evt. av sin brudgom.

Klokkeren lukker døren. Om sommeren kan det være varmt. Det kan derfor være nødvendig å la dørene stå åpen for å få litt gjennomtrekk.

UNDER VIELSEN

Tekstlesningen

Presten kan anmode klokkeren om å være med på tekstlesningene.

Klokkeringing

Etter velsignelsen ringes det 3 x 3 med kirkeklokkene. Klokkeren bruker fjernkontrollen til å sette på.

Utgang

Klokkeren sørger for å åpne dørene til brudeparet når de går ut av kirkerommet.

ETTER VIELSEN

Dagsregisteret

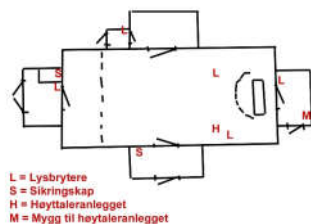
Før inn i dagsregisteret de nødvendige opplysninger. Se DAGSREGISTERET i permen.

Kirketrappa

Sjekk at det er i orden på kirketrappa

Etter seremonien

Slukk alterlysene, slå av lysene og lås dørene.

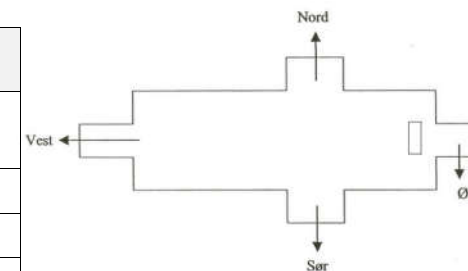

TEKNISK Vakt og brann

INSTRUKS FOR VAKTBEREDSKAP

- ✚ Ved alle arrangement i Børsa kirke skal det være vakter ved alle utgangene.
- ✚ Begge trapper til galleriet skal være åpne
- ✚ Vaktens oppgave er å sørge for å åpne **alle** dørene ved evakuering av kirken og ellers bidra til å få alle personer ut så hurtig det lar seg gjøre.
- ✚ Ved gudstjenester er det de faste medhjelperne i kirken som er vakter. Ved utleie er det leietaker som er ansvarlig for å etablere vaktberedskap.
- ✚ Vaktene organiseres på følgende måte:

Utgang	Vakt
Øst - Alter	Prest Klokker
Nord - Dåpssakristi	Kirkevert 1
Sør	Kirkevert 2
Vest - Hovedinngang	Rep. Menighetsrådet
Galleri	Organist

BRANNINSTRUKS

- ✚ Brann varsles over telefon 110
- ✚ Få ut alle som er truet av røyk og brann
- ✚ Forsøk å slukke
- ✚ Møt og informer brannvesenet

TEKNISK Takkofferet

INSTRUKS

Det er utarbeidet en egen instruks for opptelling av takkofferet. Den henger i prestesakristiet og sendes også ut til kirkevertene på forhånd.

Takkofferet telles opp etter gudstjenesten.

Det skal ALLTID VÆRE 2 til stede når offeret telles opp – en fra menighetsrådet og en av kirkevertene.

TEKNISK Dagsregisteret

Etter gudstjenesten, vigselen eller gravferda føres de nødvendige opplysninger inn i dagsregisteret.

HVORDAN

I rubrikken for «Dag og klokkeslett» skal det ikke skrives søndag kl. 11, men søndagens navn; julaften, 1.s.e.Kr.Åp.dag, 1.s.e.pinse, 1. påskedag....

I de andre rubrikkene føres antall, offersum, offerformål og medvirkende.

MERKNADSRUBRIKKEN

Skriv navnet på dåpsbarn, vigde og den gravlagte.

Antall konfirmanter.

Antall 4/6-åringer som mottok kirkebok

Antall som deltok på Tårnagentshelg, Lys Våken

Navn på kor som medvirket evt. andre ting som kan være av interesse.

INNSENDING AV OPPLYSNINGENE

Før 20. januar skal det sendes inn rapport til Statistisk sentralbyrå. Tallene som skrives inn i dagsregistret er grunnlaget. Det vil spare soss for mye arbeid hvis disse opplysningen legges inn kontinuerlig i Kardinal som er programmet vi bruker på kirkekontoret.

Vi ber om at klokker sender inn en SMS til 40441684 etter hver gudstjeneste med tallene.

Følgende mal brukes:

Gutj Bu/Bø/Sk dato Dx Nx Ax Kx Ox

Vi Bu/Bø/Sk dato Ax

D: Antall døpte

N: Nattverdgjester

A: Antall til stede

K: Antall konfirmerte

O: Offerbeløp

x: Antall/sum

Mobil 40441684

TEKNISK Klokkene

RINGEN VED GUDSTJENESTER

Automatisk styring

Ringingen i kirken kan settes opp til automatisk ringing 5 minutter kl. 10:00, 10:30 og 10:55. Eller at man ringer manuelt til de samme tidene. Styringsenheten er på galleriet til venstre for orgelet. Ringingen siste gang avsluttes med 3 bedelsag.

Etter velsignelsen

Klokkeren sørger for å sette i gang klokkene (3 x 3) etter velsignelsen. Dette gjøres med fjernkontrollen som ligger i klokkerstolen/prestesakristiet.

RINGING VED VIGSLER

Ringning før vigsel

Klokkeren sørger for å sette på klokkene ca. 5 minutter før seremonien starter. Dette gjøres når en har forvissnet seg om at bruden er kommet til kirken og brudgom/forloverne har funnet plassen sin fremme ved alteret.

Vanlig ringing som settes på med styringsenheten på galleriet.

Etter velsignelsen

Klokkeren sørger for å ringe etter velsignelsen. 3 x 3 slag som settes på med fjernkontrollen

TEKNISK Høytaleranlegget

PÅ FORHÅND

Høytaleranlegget kontrolleres.

Forsterkeren slås på ute i våpenhuset. Bryteren står sammen med lysbryterne.

Selve forsterkeren står inne i det grønne lille skapet inne i kirken. Det skal ikke åpnes.

Miksepulten fremme til høyre i koret har egen bryter som slås på.

Kontroller mikrofon på lesepult og mygg.

Mygg ligger i en egen plastkasse i skapet i prestesakristiet. Hvis de ikke virker, er det som regel batteriet som er flatt.

Ikke rør innstillingene på mikseren hvis du ikke vet hva du gjør.

TEKNISK

Varme

VARME

Varmen styres automatisk og settes på av kirkevergen/teknisk vakt.

OVERSTYRING AV VARME

Skulle det være kaldt i kirken kan varmen settes på manuelt. I sikringsskapet i gangen ved søndre utgangsdør kan varmen overstyres.

NB!! Overstyringen må slås av etter gudstjenesten.

TEKNISK

Rengjøring

RENGJØRING

Det er kommunens vaskehjelper som sørger for rengjøring av kirken.

Når det er arrangement i kirken på fredag kveld eller lørdag kan det være behov for å støvsuge golvløperen så fremt dette ikke er gjort etter arrangementet som var.

VASK AV KLUTER OG DUKER

Klokkeren sørger for å vaske/stryke dåpskluter.

PUSSING AV SØLV OG MESSING

Det er klokkeren som sørger for å pusse sølv/messing/kobber, hvis tiden strekker til. Ellers må det legges til rette for dugnad.

VEDLEGG: Ordning for minning

*Minningen avslutter forbønnen
og innledes med*

**Vi reiser oss og minnes dem i vår menighet
det er holdt gravferd for
siden sist vi var samlet.**

Når menigheten er falt til ro

I dag minnes vi

*Navnet/navnene, bisatt/begravd dato og alder.
Kort opphold mellom hvert navn.
Navnene står i minneprotokollen.*

**I ærbødighet lyser vi fred over
hans/hennes/deres minne.**

Maks 10 sek. stillhet

**Herre, lær oss å telle våre dager
så vi kan få visdom i hjertet.**

**Barmhjertige Gud,
du som har miskunnhet og nåde:
Trøst de sørgende
og vær dem nær i tiden som kommer.
Gi dem det håpet som troen gir.
Amen.**

VEDLEGG: Gode råd for tekstlesere

*Hvor herlig lyder fottrinnene av dem som bringer godt budskap.
Så kommer da troen av det budskapet en hører,
og budskapet kommer av Kristi ord.*

Din viktigste oppgave er å lese teksten slik at alle hører og oppfatter det du leser. Når du leser bibelteksten, utfører du en handling som gjør Kristus nærværende midt i blant sine troende.

Les teksten høyt for deg selv. Gjør deg kjent med ordene og finn en rolig, men ikke for langsom, lesefart.

Merk deg naturlige avsnitt. Gjør en liten kunstpause for å markere overgang til det nye som kommer. La folk oppleve teksten på en ny måte ved å gi liv til den gjennom bruk av tonefall. Det kan ofte være godt med en kort pause etter at lesningen av bibelteksten er avsluttet, og før en sier: «slik lyder Herrens ord». Det gir rom til ettertanke. Tenk gjennom hvordan dette kan gjøres på en god måte. Drøft det gjerne med andre.

Er det direkte tale i teksten? Forsøk å lese den slik det ville være naturlig, om ordene var dine. Vær ikke redd for å bruke tonefallet for å understreke ord og handling. Det hjelper tilhørerne/med-leserne til nærmere kontakt med den virkeligheten Bibelen gir bilder av.

Sørg for å øve deg i lokalet der du skal lese.

Be om veiledning i bruk av mikrofon om det er aktuelt. Det er en fordel å vite hvor langt fra mikrofonene en skal stå og hvor høyt en skal snakke.

Før du leser, oppgir du bibelskrift, kapittel og vers.